

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

08 Νοεμβρίου 2023

Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας

Η Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας θεσμοθετήθηκε με πρωτοβουλία της UNESCO το 2002, με στόχο να τιμάται κάθε χρόνο την τρίτη Πέμπτη του μηνός Νοεμβρίου (16 Νοεμβρίου 2023). Η UNESCO προέβη στην πιο πάνω θεσμοθέτηση, αναγνωρίζοντας εν γένει τη διαχρονική αξία της Φιλοσοφίας στην προαγωγή και την καλλιέργεια της κριτικής και ανεξάρτητης σκέψης σε κάθε πολιτισμό, στοιχεία που συμβάλλουν αδιαμφισβήτητα στην καλύτερη κατανόηση του κόσμου, στην προώθηση της ανεκτικότητας και της ειρήνης καθώς επίσης στην καλλιέργεια και τον εξευγενισμό του ατόμου.

Η διδασκαλία της Φιλοσοφίας τόσο στον Γυμνασιακό όσο και στον Λυκειακό κύκλο θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την κατανόηση του κόσμου και την προάσπιση του ανθρωπισμού σε μία εποχή όπου οι αξίες βάλονται. Το ενδιαφέρον της Φιλοσοφίας επικεντρώνεται σε αυτές ακριβώς τις παραμέτρους που θα καταστήσουν τους αυριανούς ανθρώπους, πολίτες και επιστήμονες, ικανούς/ές να απορούν και να σκέφτονται, αντιλαμβανόμενοι/νες τη διαρκή εξέλιξη της γνώσης.

Ειδικότερα, το Αναλυτικό Πρόγραμμα του γνωστικού αντικείμενου της Λογικής-Φιλοσοφίας, όπως έχει δομηθεί από την Ομάδα Αναλυτικών Προγραμμάτων του εν λόγω μαθήματος εστιάζει στη γονιμοποίηση δύναμη της φιλοσοφικής πολυφωνίας, όπως εμφανίζεται στις επιμέρους φιλοσοφικές ιδέες και θεωρίες και στοχεύει στην άσκηση των μαθητών/τριών στον κριτικό έλεγχο και την αποδόμηση των δογματικών θέσεων περί της μίας και σωστής σκέψης ή της μίας ορθής και εξαντλητικής θεωρίας

Πιο συγκεκριμένα, ακολουθεί τον δομημένο διαχωρισμό σε «Θεματικές Ενότητες», που αναφέρονται σε θεμελιακά ερωτήματα της Φιλοσοφίας και της Λογικής και τα οποία τέμνουν κάθετα τη διαχρονική διάσταση της φιλοσοφικής σκέψης. Στο εσωτερικό των «Θεματικών Εννοτήτων» επιχειρεί τη γραμμική-διαχρονική εξέταση των φιλοσοφικών ερωτημάτων και εννοιών με αναφορά στους κυριότερους σταθμούς από την αρχαία ελληνική μέχρι και τη σύγχρονη δυτική φιλοσοφία. Για παράδειγμα, η έννοια και η ουσία του «Φιλοσοφικού Ερωτήματος» δεν αγνοεί την κοσμογονία και την οντολογία των προσωκρατικών φιλοσόφων, τα ερωτήματα δηλαδή για την αρχή και τη δομή του κόσμου που υπερβαίνουν, για πρώτη φορά, την πλάνη της μυθολογικά θεμελιωμένης παράδοσης.

Οι μαθητές/τριες διαλέγονται με τα φιλοσοφικά κείμενα ακολουθώντας τη συστηματικότητα του φιλοσοφικού στοχασμού. Η τριβή με τα κείμενα, η απορία, ο διάλογος, η συζήτηση, η λογική και το επιχείρημα επανέρχονται στο επικοινωνιακό πλαίσιο κάθε διδακτικής πράξης, καλλιεργώντας έτσι τις δεξιότητες του «σκέπτεσθαι» και του «κρίνειν», δεξιότητες που καθίστανται αναγκαίες για κάθε πτυχή του βίου, του πολιτισμού και της επιστήμης. Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να αποφύγει τον ρητορικό σχολαστικισμό και τη μετάδοση γνώσεων ξεκομμένων από το ιστορικό και κοινωνικό γίνεσθαι των μαθητών/τριών. Επί της ουσίας, η φιλοσοφική ενασχόληση έχει ως στόχο τη σύνθεση της θεωρητικής γνώσης με την πράξη· δεν

γίνεται – όπως παρατηρεί ο Αριστοτέλης – για να μάθουμε απλώς τι είναι αρετή, αλλά για να γίνουμε ενάρετοι (*Ηθικά Νικομάχεια* 1103b26-28).

Αξίζει να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο της προσπάθειας για προβολή και προώθηση του μαθήματος της Λογικής-Φιλοσοφίας, η Ομάδα Αναλυτικών Προγραμμάτων του μαθήματος, στη Μέση Γενική Εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, συνδιοργανώνει με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και τη συνεργασία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, Ημερίδα Φιλοσοφίας την Πέμπτη 25 Ιανουαρίου 2024, με θέμα «*Η κρίση των αξιών στον σύγχρονο κόσμο και η απάντηση του Στωικισμού*». Ομιλητές θα είναι έγκριτοι επιστήμονες και ακαδημαϊκοί από την Κύπρο και το εξωτερικό.

Είναι γεγονός ότι η φιλοσοφία δεν προσφέρει έτοιμες λύσεις, αλλά μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μία αέναη αναζήτηση, ώστε ο άνθρωπος να επαναπροσδιορίσει αυτά τα οποία, πολλές φορές, εκλαμβάνονται ως αυτονόητα. Ας ευχηθούμε η Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας να συνεχίσει να αποτελεί μία ευγενική υπενθύμιση για την ανάγκη ενίσχυσης των Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, οι οποίες καλούνται να συμβάλουν σε έναν οικουμενικό στοχασμό που θα αμβλύνει, αν όχι και να επιλύσει, σύγχρονα προβλήματα που απασχολούν την ανθρωπότητα.

Ομάδα Αναλυτικών Προγραμμάτων Λογικής-Φιλοσοφίας
Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης